

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 735/2013-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., P., zastúpeného advokátom JUDr. D. M., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 87/2011 a jeho uznesením z 29. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2012 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 3 Cob 87/2011 a jeho uznesením z 29. mája 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že navrhovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi (ďalej len „žalobca“) sa žalobou domáhal, aby Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) zaviazal sťažovateľa na zaplatenie sumy 191 570,20 Sk s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá lízingová zmluva č. LZF/04/40321, ktorej predmetom bol finančný lízing ojazdeného osobného automobilu. Podľa žalobcu sťažovateľ neuhrádzal riadne a včas splátky v zmysle splátkového kalendára, čím mal porušiť svoje povinnosti z lízingovej zmluvy takým spôsobom, ktorý oprávňoval žalobcu na predčasné ukončenie lízingového vzťahu a uplatnenie si finančného vyrovnaní. Sťažovateľ v konaní pred okresným súdom tvrdil, že uplatnený nárok je čiastočne premlčaný a čiastočne splnený a zmluvný vzťah nebol riadne ukončený. Namietal aj samotnú výšku uplatneného nároku a jej nepreukázanie zo strany žalobcu.

Okresný súd v odôvodnení rozsudku č. k. 18 Cb 174/2008-188 z 19. októbra 2010 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) dospel k názoru, že žalobca nepreukázal „*opodstatnenosť a dôvodnosť svojho nároku*“ a ani to, že bol dôvod na odobratie vozidla sťažovateľovi. Podľa okresného súdu žalobca nepreukázal, že skutočne bolo odobraté vozidlo, ktoré bolo znaleckým posudkom ohodnotené, a taktiež nepreukázal ani oprávnenosť nároku na zaplatenie časti obstarávacej ceny vozidla.

Okresný súd taktiež konštatoval, že všetky splátky boli uhradené, a preto žalobca nepreukázal odôvodnenosť nákladov za odobratie predmetu lízingu a za finančnú činnosť a nešpecifikoval ani zmluvnú pokutu penále z neuhradených splátok a rovnako tak ani opodstatnenosť výšky predajnej ceny predmetu lízingu. Napokon doplnil, že sťažovateľ celkove uhradil žalobcovi 22 292,05 € a zaviazat' ho na zaplatenie istiny tak, ako si uplatnil žalobca, by bolo v rozpore s dobrými mravmi a znamenalo by to aj porušenie rovnosti medzi dodávateľom a spotrebiteľom, čo by bolo v neprospech sťažovateľa ako spotrebiteľa.

Okresný súd preto prijal záver, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, a preto žalobu zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu sa odvolal žalobca, podľa ktorého okresný súd nesprávne zistil skutkový stav, nevykonal navrhované dôkazy, rozsudok okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Sťažovateľ navrhoval rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

Krajský súd napadnutým uznesením rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci. Podľa napadnutého uznesenia krajského súdu je rozsudok okresného súdu správny v tom, že lízingová zmluva uzatvorená medzi žalobcom a sťažovateľom je spotrebiteľskou zmluvou. Ďalej však vyslovil právny názor, že v danom prípade išlo o finančný lízing, a práve špecifiká uvedenej právnej klasifikácie zmluvného vzťahu neboli podľa krajského súdu okresným súdom dostatočne zohľadnené.

Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorej navrhuje, aby ju ústavný súd prijal na ďalšie konanie a rozhodol, že krajský súd napadnutým uznesením porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a aby napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €.

Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil tým, že v napadnutom uznesení nedostal zo strany krajského súdu „*odpoveď na obranu voči odvolacím dôvodom žalobcu*“, čím malo dôjsť k porušeniu jeho označených práv, čo mala potvrdzovať aj rozhodovacia činnosť ústavného súdu, poukazujúc pritom na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 505/2011 z 3. novembra 2011. Sťažovateľova „*odpoveď na obranu voči odvolacím dôvodom*“ sa týkala správnosti záverov, ku ktorým dospel okresný súd vo svojom rozsudku. Podľa sťažovateľa sa krajský súd v odvolaní nevenoval otázkam rozhodujúceho významu, ktoré

tak mali ostať sporné, a napadnuté uznesenie má byť prekvapivé, lebo je podľa sťažovateľa založené na iných dôvodoch, ako sú uvedené v odvolaní. Napokon sťažovateľ tvrdí, že krajský súd rozhodol len o jednom z piatich odvolacích dôvodov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd, pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, to znamená, musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry

ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). Obdobne platí aj v prípade porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 254/2011). Nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nemajú možnosť namietaný protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09, IV. ÚS 270/2013).

Aj keď je napadnuté uznesenie krajského súdu z formálneho hľadiska právoplatným rozhodnutím, nejde však o rozhodnutie, ktorým by konanie skončilo, ale rozhodnutie, ktorým bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Konanie o návrhu voči sťažovateľovi ako žalovanému sa pred všeobecnými súdmi ešte meritórne neskončilo. Sťažovateľ tak bude mať naďalej možnosť uplatniť si svoje práva v súdnom konaní. Sťažovateľovi napokon nič nebráni, aby v budúcnosti napadol sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy aj konečné rozhodnutie, ktoré bude v jeho právnej veci vydané, t. j. rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý mu zákon na ochranu jeho práv účinne poskytuje, a to v prípade, ak dospeje k záveru, že v dôsledku tohto rozhodnutia boli porušené jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantované práva

alebo slobody. Najskôr teda musí prebehnúť celé konanie až do štádia meritórneho právoplatného rozhodnutia všeobecných súdov a až potom sa sťažovateľovi naskytne možnosť na eventuálne podanie sťažnosti ústavnému súdu.

Ústavný súd preto nemohol preskúmať ústavnú konformitu záverov krajského súdu vyslovených v napadnutom uznesení, poukazuje však na to, že krajský súd odôvodnil napadnuté uznesenie nesprávnymi právnymi závermi najmä vo vzťahu k právam a povinnostiam strán lízingovej zmluvy po jej ukončení, ku ktorým dospel okresný súd, pričom už tento samotný dôvod považoval za dostatočný na zrušenie prvostupňového rozsudku, a preto už nepovažoval za potrebné vysporiadať sa s ďalšou argumentáciou uvedenou v odvolaní, resp. vo vyjadreniach sťažovateľa k odvolaniu, keďže už aj tento jediný nedostatok postačoval podľa jeho názoru na rozhodnutie o odvolaní žalobcu.

Okolnosť, že prvostupňový súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, neznamená, že sťažovateľ nemôže v ďalšom štádiu namietat' proti ním oponovanému právnemu názoru krajského súdu (ako súdu odvolacieho), a to aj na základe totožnej argumentácie, akú predložil v prerokovanej sťažnosti ústavnému súdu, s tým, že všeobecné súdy budú musieť zväžiť relevanciu jeho argumentácie a podľa svojho úsudku ju zohľadniť v rámci svojho rozhodovania (IV. ÚS 186/2012).

Námietky sťažovateľa sa v konečnom dôsledku týkajú právneho posúdenia a zistenia skutkového stavu, ktoré sú predmetom posudzovania všeobecných súdov, a preto ich možno korigovať v rámci prebiehajúceho konania pred všeobecnými súdmi. Vecné dôvody týchto námietok môže sťažovateľ v uvedenom konaní uplatniť.

Opačný názor nevyplýva ani z uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 505/2011 z 3. novembra 2011, na ktoré sa sťažovateľ odvoláva, keďže v uvedenom konaní ústavný súd posudzoval ústavnú konformitu záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení, ktorým na základe mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky zrušil právoplatné rozhodnutie prvostupňového súdu,

proti ktorému bolo odvolanie podané oneskorene, pričom označeným uznesením sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd preto, rešpektujúc princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy aj svoju doterajšiu rozhodovaciu prax, sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti uzneseniu krajského súdu pri predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, nepovažoval za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými, osobitne návrhom na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013